

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 15 juni 1933 kl. 9 f. m.

Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om accis å margarin, m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

I en den 2 juni 1933 dagtecknad proposition, nr 264, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, i vad den avser förslag till förordning om accis å margarin samt om höjning av tullen å margarin, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, såvitt nu är fråga,

dels antaga här nedan intagna förslag till förordning om accis å margarin,

dels ock besluta, att, därest förordnande om uttagande av margarinaccis av Kungl. Maj:t meddelas, Kungl. Maj:t skall äga att för tid, varunder sådan accis utgår, förordna om motsvarande höjning av tullen å margarin (ur tulltaxenummer 114; statistiskt nummer 274).

Enligt överenskommelse mellan bevillningsutskottet och jordbruksutskottet har nämnda proposition i oförmälda delar hänskjutits till behandling i sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott, här nedan kallat utskottet.

Till utskottet hava jämväl överlämnats

dels följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

motionen nr 536 i andra kammaren av herr *Hage*, däri hemstälts, »att riksdagen måtte, vid ett bifall till proposition nr 264 om margarinaccis, i motiveringen uttala, att riksdagen skulle finna det rimligt, om Kungl. Maj:t verkställde en undersökning rörande storleken och omfattningen av den ekonomiska merbelastning, som för de minsta inkomsttagarna och särskilt sådana med stor familj kan bli en följd av ett bifall till nämnda proposition samt i övrigt vid bifall till andra förslag av liknande innebörd, vilka framförts eller bifallits vid denna riksdag, samt att nämnda undersökning även finge omfatta, om det kunde vara tekniskt möjligt samt skäligt att på ett eller annat sätt bereda här nämnda samhällskategorier en större eller mindre compensation för nämnda merbelastning, exempelvis i form av ytterligare skattelättnad, då det gäller den direkta stats- eller kommunalbeskattningen (större skattefria avdrag m. m.)»;

2 Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 3.

motionen nr 537 i andra kammaren av herr *Andersson* i Stockholm m. fl., däri hemställt, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 264»; samt

motionen nr 538 i andra kammaren av herr *Hagberg* i Luleå, däri likaledes hemställt, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 264»;

dels ock följande under motionstiden vid riksdagens början väckta motioner, nämligen:

a) överlämnade från bevillningsutskottet:

de likalydande motionerna nr 112 i första kammaren av herr *Per Gustafsson* m. fl. och nr 187 i andra kammaren av herr *Petersson* i Broaryd m. fl., däri hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att en tillverkningsavgift av femtio öre skall utgå för varje kilogram inom landet tillverkat margarin samt jämväl besluta, att importerat margarin skall åsättas en tull av femtio öre per kilogram»;

de likalydande motionerna nr 113 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 212 i andra kammaren av herr *Liedberg* m. fl., i vilka hemställt, »att riksdagen för sin del ville besluta att, från den dag Kungl. Maj:t bestämmer, åsätta det inom landet förbrukade margarinet en accis av 20 öre per kilogram».

b) överlämnade från jordbruksutskottet:

de likalydande motionerna nr 32 i första kammaren av herr *von Heland* m. fl. och nr 90 i andra kammaren av herr *Olsson* i Golvvasta m. fl., i vilka hemställt, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av margarinförordningen, att bestämmelse införes om förbud mot viss färgning av margarin enligt de av jordbruksutskottet år 1932 i utlåtandet nr 70 angivna riktlinjerna»; samt

motionen nr 52 i andra kammaren av herr *Carlström*, däri hemställt, »att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning angående förutsättningarna för samt verkningarna av att genom skärpta bestämmelser på margarinlagstiftningens område eller i annan ordning begränsa avsättningen inom landet av margarin och fettemulsioner samt vidtaga de åtgärder, som av utredningen må föranledas».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Efter därom verkställd utredning har Kungl. Maj:t genom proposition den 12 maj 1933, nr 258, förelagt riksdagen förslag om revision av det år 1932 införda mjölkavgiftssystemet till mjölk- och mejerihanterings stödande. Samtidigt med nu förevarande proposition har Kungl. Maj:t därjämte genom proposition nr 265 framlagt förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl m. m. Enligt detta förslag, vilket riksdagen numera, på hemställan av utskottet (utlåtande nr 1), antagit med ändring allenast av bestämmelsen om ikraftträdandet, skall skatt utgå med 2 öre för varje kilogram av följande varor, som till riket införas eller som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen: oljekakor, mjöl, erhållet genom krossning av oljekakor och mjöl, framställt vid extraktion av råvara, som kan användas för tillverkning av oljekakor. I den nu föreliggande propositionen har såsom ett komplement till mjölkregleringen föreslagits införande av en accis å margarin, vilken accis skall, därest Kungl. Maj:t så förordnar, erläggas för margarin, som inom riket tillverkas, med det belopp, lägst 10 högst 50 öre för kilogram, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Sistnämnda förslag är grundat på en inom finansdepartementet verkställd undersökning om beskattning av margarin, vilken undersökning sammanfattats i en promemoria med förslag i ämnet. Häröver hava utlåtanden avgivits av kommerskollegium, generaltullstyrelsen, kontrollstyrelsen, lantbruksstyrelsen och riksräkenskapsverket. Beträffande innehållet i nämnda promemoria och utlåtanden får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

För egen del har *departementschefen* anfört bland annat följande:

»I Kungl. Maj:ts proposition (nr 258) till detta års riksdag med förslag till förordning angående mjölkavgift m. m. har framlagts förslag, som syfta till att möjliggöra för mjölkproducenterna att erhålla en rimligare betalning för mjölken, än vad som under senare tid kunnat erhållas. Föremärkta syfte torde likväl endast kunna vinnas, om avsättning kan beredas för våra mejeriprodukter. Anledning föreligger emellertid att antaga, att vid stigande smörpris den inhemska konsumtionen därav minskas. Det överskott, som behöver vinna avsättning, blir följaktligen större än det varit under de senaste månaderna. Så länge exporten av smör till åtminstone några av våra exportmarknader är helt fri, lär större svårigheter att avsätta överskottet dock icke uppstå. Men även i nu antytt fall kan, om exporten blir alltför stor, inträffa, att de uppostringar i form av mjölkavgifter, som mjölkproducenterna få ikläda sig för ändamålet, bliva så stora, att själva huvudsyftet, mjölkprisets uppehållande, förfelas. Ett stödande av smörpriset innebär å andra sidan, att tillverkningen av margarin erhåller fördelar, som icke utan vidare kunna anses påkallade. I skydd av det högre smörpriset kan för margarin erhållas priser, som icke stå i skäligt förhållande till produktionskostnader-

4 *Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 3.*

na. Det synes mig därför icke obilligt, att för det fall att exporten av smör visar stark tendens till ökning, margarinindustrin genom en lämpligt avvägd beskattning får bidra till kostnaderna för smörprisets stödjande.

Då det gäller frågan, under vilka förhållanden och i vilken utsträckning margarinindustrin bör bidra till nämnda kostnader, torde jag även böra beröra det förslag om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, vilket jag senare i dag kommer att framlägga. Därest nämnda förslag genomföres, torde de i följd därav inflytande medlen — vilka på grundval av den nuvarande förbrukningen torde kunna uppskattas till omkring 3 miljoner kronor per år — böra tagas i anspråk till utjämning av prisskillnaden mellan konsumtionsmjölk och produktmjölk. Beträffande avvägningen mellan mjölkproducenter och margarinindustri av bidragen till smörprisets stödjande, har jag efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet kommit till den uppfattningen, att mjölkproducenterna lämpligen böra genom mjölkavgifter ställa medel till förfogande för pristillägg å exportsmör, i den mån årliga exporten understiger 15,000 ton, medan medel för pristillägg för överskjutande exportkvantitet böra anskaffas genom en accis å margarin. En dylik accis skulle följaktligen behöva uttagas, om en tydlig tendens till en sådan ökning av smörexporten inträder, att skäl föreligger för antagandet, att exporten kommer för år räknat att överstiga 15,000 ton. Vid en årlig smörexport av t. ex. 20,000 ton skulle för nu nämnt ändamål erfordras en margarinaccis av ungefär 10 öre per kilogram.

Skulle emellertid å samtliga våra exportmarknader för smör ske reglering av smörtillförseln genom kontingenteringar eller dylikt, varigenom det bleve omöjligt för oss att exportera hela smöröverskottet, blir mjölkregleringens genomförande beroende av möjligheterna att vinna avsättning av detta överskott inom landet. I dylikt fall torde annan utväg icke finnas för mjölkprisets upprätthållande än en begränsning av konsumtionen av margarin. Detta syfte torde endast kunna vinnas därigenom, att smörpris och margarinpris bringas i sådan relation till varandra, att margarinkonsumtionen icke ökas på smörkonsumtionens bekostnad. Även i förevarande fall torde påläggandet av en accis å margarin vara det lämpligaste sättet för att härvidlag ernå önskat resultat.

Följaktligen torde Kungl. Maj:t böra av riksdagen begära bemyndigande att åsätta accis å margarin, om och i den mån med hänsyn till vad här anförts så skulle befinnas erforderligt. Bemyndigandet torde böra innefattas i en förordning om accis å margarin, där accisens uttagande göres beroende av Kungl. Maj:ts förordnande. I förordningen läres emellertid böra angivas ett maximum och lämpligen även ett minimum för accisens belopp. Maximum torde kunna sättas till 50 öre och minimum till 10 öre per kilogram. Vidare synes förordningen böra givas begränsad giltighetstid, lämpligen till den 1 juli 1934.

Beträffande förordningens närmare utformande kan jag i huvudsak avsluta mig till det utkast, varöver ämbetsverken avgivit utlåtande. Bestämmelserna rörande sättet för accisens inbetalande samt angående kontrollen anser jag dock böra undergå smärre jämkningar på sätt kontrollstyrelsen — — — har föreslagit. Sålunda anser jag i likhet med kontrollstyrelsen huvudvikten böra läggas å en genom försorg av styrelsen såsom central kontrollmyndighet anordnad bokföringskontroll, vilket icke utesluter att styrelsen kan finna erforderligt att i särskilda fall utse lokal kontrollant för viss fabrik. Då detta sker, lär det vara fördelaktigt, om såsom kontrollant kan anlitas samma person, som enligt 1932 års margarinförordning utsetts till tillsyningsman för fabriken. Med de bestämmelser rörande kontrollen, som sålunda förordas, torde det också vara lämpligast att följa kontrollstyrelsens förslag att ersättningen till de kontrollanter, som kunna komma att utses, bestämmas av kontrollstyrelsen; såsom kontrollstyrelsen förutsatt torde dock detta böra ske inom ramen av ett av Kungl. Maj:t anvisat belopp. De från annat håll framställda erinringarna gentemot bestämmelserna rörande deklara-tionsplikten har jag däremot icke ansett böra föranleda ändringar i utkastet. Från nu angivna utgångspunkter har jag låtit inom departementet upprätta ett nytt förslag till förordning om accis å margarin, vilket utöver vad här angivits innebär smärre jämkningar av huvudsakligen redaktionell natur i förhållande till det nämnda utkastet.

Ehuru importen av margarin för närvarande är mycket ringa, kräver ett införande av accis å margarintillverkningen inom landet såsom ett nödvändigt komplement en höjning av tullen å margarin, vilken nu utgör 15 kronor per 100 kilogram. Kungl. Maj:t torde således böra begära bemyndigande av riksdagen att vid förordnande om uttagande av margarinaccis vidtagna motsvarande höjning i nämnda tullsats.

I vissa av yttrandena har framhållits, att det med margarinaccisen avsedda syftet knappast kunde uppnås, därest icke samtidigt åtskilliga ersättningsmedel för margarin underkastades en motsvarande belastning genom tullhöjningar eller annorledes. Såsom ock påpekats kan detta emellertid knappast ske utan ytterligare utredning om konsekvenserna därav i olika avseenden, framförallt med hänsyn till att samma varor, som kunna användas som ersättningsmedel för smör och margarin, i stor utsträckning också komma till användning som råvaror vid margarintillverkning och i andra industrier. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att berörda anmärkningar icke böra föranleda uppskov med det föreliggande förslaget genomförande och att erfarenheten får utvisa, i vad mån de uttalade farhågorna äro befogade och huruvida ytterligare åtgärder bliva erforderliga.

Det torde icke kunna förnekas, att ifrågavarande accis kommer att medföra vissa skadliga verkningar. I den mån den begärda fullmakten bringas i tillämpning åstadkommes en viss belastning av margarinkonsumenterna, vilka i stor utsträckning äro att söka bland de fattigaste folklagren.

Huruvida den vid varje tidpunkt utgående accisen leder till en lika stor prisförhöjning kan visserligen icke på förhand avgöras. Men prisförhöjning torde ändå vara ofrånkomlig. Endast den omständigheten att ett verksamt stöd åt mjölkproduktionen knappast kan vinnas på annan väg, har kunnat övervinna betänkligheterna mot att föreslå denna åtgärd. Nu anförda omständigheter böra emellertid leda till att den föreslagna margarinbeskattningen så anordnas, att minsta möjliga olägenhet för konsumenterna föranledes därav. Fördenskull bör accisen tillgripas endast om så befinnes oundgängligen erforderligt, vilket möjliggöres därav, att det lägges i Kungl. Maj:ts hand att avgöra, när och till vilket belopp dylik accis skall uttagas. Än vidare bör accisen icke ingå bland statens inkomster i egentlig mening, på det att ej därigenom dess avskaffande skulle komma att försvåras. Intäkterna av accisen, utöver vad som enligt vad förut sagts skulle komma att användas för stödjande av smörexporten, torde i stället böra användas för något ändamål, som befrämjar de breda konsumentlagrens intressen. Då det emellertid är ovisst, i vad mån medel för dylikt ändamål kunna komma att bli tillgängliga under kommande budgetår, torde det kunna anstå till nästa års riksdag att träffa avgörande om medlens användning.»

Över de under motionstiden vid början av innevarande års riksdag väckta motionerna I: 112 och II: 187 samt I: 113 och II: 212 med förslag om accis å margarin hava till bevillningsutskottet, efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran, yttranden avgivits av kommerskollegium, efter hörande av Sveriges kemiska industrikontor och Margarinfabrikernas försäljningsaktiebolag, samt av lantbruksstyrelsen, efter hörande av hushållningssällskapen och Sveriges allmänna lantbrukssällskap, ävensom av socialstyrelsen. Som yttrandena avlätits före avslutandet av den inom jordbruksdepartementet verkställda utredningen rörande revision av mjölkavgiftssystemet, har en närmare redogörelse för innehållet av yttrandena icke ansetts böra här intagas utan allenast följande omförmälas. Kommerskollegium har, i likhet med de båda av kollegium hörda sammanslutningarna, avstyrkt de av motionärerna föreslagna åtgärderna till förbättrande av det inhemska smörpriset genom beskattning av margarin. Lantbruksstyrelsen har framhållit, att styrelsen funne åtgärder i det syfte, motionärerna föreslagit, vara ägnade att stödja smörproduktionen. Därvid syntes det styrelsen, som om den av vissa av motionärerna förordade prisförhöjningen av 20 öre för kilogram vore lämpligt avvägd. I avvaktan på resultatet av en dylik förhöjning borde en kraftigare sådan ej tillgripas. Styrelsen har emellertid ansett, att åtgärdernas effektivitet skulle ökas, därest åt dem gäves sådan räckvidd, att jämväl andra ersättningsmedel för smör än margarin drabbades därav. Socialstyrelsen har i sitt yttrande icke gjort något uttalande i anledning av de i motionerna framställda förslagen men däremot verkställt en utredning i ämnet, avseende priser och förbrukning i fråga om smör och margarin.

I sitt tidigare denna dag avgivna utlåtande nr 2 har utskottet tillstyrkt Kungl. Maj:ts med proposition nr 258 framlagda förslag till förordning angående mjölkavgift med allenast den ändring, att förordningens giltighetstid icke såsom Kungl. Maj:t föreslagit begränsas. I enlighet med vad departementschefen framhållit, syftar detta förslag till att möjliggöra för mjölkproducenterna att erhålla en rimligare betalning för mjölken, än vad som under senare tid kunnat erhållas, ett syfte som emellertid endast torde kunna vinnas, om avsättning kan beredas för våra mejeriprodukter. Såsom departementschefen närmare utvecklat, kunna härutinnan svårigheter i olika avseenden möta, om ej särskilda åtgärder vidtagas. Under vissa av förhållandena inom smörproduktionen betingade förutsättningar har departementschefen därför förordat, att accis skall uttagas å margarin.

Enligt utskottets uppfattning kräver läget å smörmarknaden en åtgärd i föreslaget avseende. Syftet med mjölkregleringen kan eljest komma att förfelas, särskilt om det av en eller annan anledning blir omöjligt att exportera hela vårt smöröverskott. Vid bedömandet av denna fråga bör uppmärksammas, att det högre inlandspris å smör, som den med hjälp av mjölkproducenternas egna insatser igångsatta mjölkregleringen avser att åvägabringa, för margarintillverkningen erbjuder fördelar, som icke kunna anses påkallade. I skydd av det högre smörpriset kan, såsom departementschefen erinrat, för margarin erhållas priser, som icke stå i skäligt förhållande till produktionskostnaderna. Men en höjning av smörpriset är även ägnad att vid oförändrat margarinpris öka margarinkonsumtionen på smörkonsumtionens bekostnad, en utveckling som i och för sig uppenbarligen skulle tillföra margarinindustrien ekonomiska fördelar och samtidigt motverka mjölkregleringens syfte.

Vid överbägande av hithörande spörsmål har det synts utskottet angeläget, att redan från början vid tillämpandet av det utav utskottet förordade reviderade mjölkavgiftssystemet och det högre smörpris, som man därmed avsett att uppnå, en icke allt för låg accis å margarin uttages. Det föreliggande författningsförslaget erbjuder väl möjlighet att uttaga en för vinnande av nämnda syfte tillräckligt stor accis. Då emellertid utskottet ansett mjölkproducenternas intresse på förevarande punkt böra säkerställas på ett mera betryggande sätt än enligt propositionen skulle bliva fallet, har utskottet funnit sig böra förorda den ändring av 1 och 2 §§, att accisen göres obligatorisk och bestämmes till lägst 30 öre för kilogram. Tillika föreslås härav betingade ändringar i 3, 4 och 9 §§.

I detta sammanhang har utskottet ansett sig böra framhålla, att margarinindustrien hittills kunnat uppvisa en jämförelsevis stor vinstmarginal samt att med hänsyn bland annat härtill priset å margarin måhända icke kommer att höjas med hela det belopp, vartill accisen bestämmes.

Vad beträffar förordningens giltighetstid har utskottet ansett att denna, i olikhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit, icke bör i förordningen närmare bestämmas.

I likhet med departementschefen har utskottet funnit, att införande av accis å margarintillverkningen inom landet kräver, såsom ett nödvändigt komplement, en höjning av tullen å margarin. Vad Kungl. Maj:t därtinnan föreslagit har utskottet sålunda ansett sig böra tillstyrka med en av utskottets ståndpunkt till accisförslaget betingad ändring av ordalydelsen.

Då utskottet med ovan angivna ändringar alltså funnit sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, har utskottet därmed jämväl angivit sin ståndpunkt till såväl motionerna II: 537 och 538 om avslag å propositionen som motionerna I: 112 och II: 187 samt I: 113 och II: 212 om införande av accis å margarin.

Enligt departementschefens uttalande borde intäkterna av accisen, utöver vad som skulle komma att användas för stödande av smörexporten, användas för något ändamål, som befrämjar de breda konsumentlagrens intressen. Då det emellertid vore ovisst, i vad mån medel för dylikt ändamål kunde komma att bliva tillgängliga under kommande budgetår, har departementschefen ansett det kunna anstå till nästa års riksdag att träffa avgörande om medlens användning. Med utskottets förslag att göra accisen obligatorisk och bestämma densamma till lägst 30 öre för kilogram skulle otvivelaktigt ett betydligt större belopp än det, varmed departementschefen räknat, komma att inflyta under nästa budgetår. Utskottet har det oaktat ansett frågan, huru uppkommande överskott i accismedel skall disponeras, böra hållas öppen till nästa års riksdag. Att den av departementschefen anförda sociala synpunkten härvid kommer under bedömande, har jämväl synts utskottet lämpligt. Utskottet har tillika ansett sig kunna förutsätta att vid frågans fortsatta prövning de i motionen II: 536 anförda synpunkterna tagas i beaktande, i den mån desamma hänföra sig till konsumentintressen, berörda av accisen på margarin.

Departementschefen har erinrat, att i vissa yttranden framhållits, att det med margarinaccisen avsedda syftet knappast kunde uppnås, därest icke samtidigt åtskilliga ersättningsmedel för margarin underkastades en motsvarande belastning, men att detta knappast kunde ske utan ytterligare utredning om konsekvenserna därav i olika avseenden. I likhet med lantbruksstyrelsen har departementschefen ansett, att erfarenheten får visa, i vad mån de uttalade farhågorna äro befogade och huruvida ytterligare åtgärder bliva erforderliga. Förhållandena på detta område torde sålunda komma att ägnas uppmärksamhet. Därjämte torde Kungl. Maj:t komma att närmare följa, huru den med margarinaccisen avsedda stödåtgärden kommer att verka. Enligt utskottets uppfattning torde måhända det nu föreslagna ingripandet gentemot margarintillverkningen icke vara tillfyllest för tillgodoseende av mjölkproducenternas intressen. I den mån utvecklingen därtill föranleder torde Kungl. Maj:t böra, i anslutning till vad i motionen II: 52 anförts, till prövning upptaga hela

spörsmålet om margarintillverkningens ställning och dess framtida andel av vår fettämnesförsörjning. I samband härmed torde uppmärksamhet även böra ägnas åt vad som anförts i de likalydande motionerna I: 32 och II: 90 om förbud mot viss färgning av margarin.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 264, i vad den avser förslag till förordning om accis å margarin, icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, samt

med anledning av dels de likalydande motionerna I: 112 av herr Per Gustafsson m. fl. och II: 187 av herr Petersson i Broaryd m. fl., i vad de avse tillverkningsavgift å margarin, dels ock de likalydande motionerna I: 113 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl. och II: 212 av herr Liedberg m. fl., ävensom

med avslag å motionerna II: 537 av herr Andersson i Stockholm m. fl. och II: 538 av herr Hagberg i Luleå, i vad de avse accis å margarin,

antaga nedan införda såsom *utskottets förslag* be-tecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förslag

till

förordning om accis å margarin.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För margarin, som inom riket tillverkas för försäljning, skall, *där Kungl. Maj:t så förordnar*, efter vad nedan sägs erläggas accis.

1 §.

För margarin, som inom riket tillverkas för försäljning, skall efter vad nedan sägs erläggas accis.

Med margarin förstås i denna förordning varje smörliknande vara av vad ursprung, blandning eller sammansättning som helst, såvida däri ingår fett, som ej är framställt ur mjölk.

2 §.

Accisen utgår för varje kilogram av varans nettovikt med det belopp, lägst 10 och högst 50 öre, som Kungl. Maj:t bestämmer.

2 §.

Accisen utgår för varje kilogram av varans nettovikt med det belopp, lägst 30 och högst 50 öre, som Kungl. Maj:t bestämmer.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

3 §.

Har förordnande jämlikt 1 § meddelats, skall den, som ämnar inom riket tillverka margarin för försäljning, därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen. Anmälningskyldigheten skall, där tillverkning bedrivs vid tiden för ikraftträdande av förordnandet eller där den är avsedd att taga sin början inom femton dagar från nämnda tidpunkt, fullgöras utan dröjsmål och i annat fall senast femton dagar innan tillverkningen tager sin början.

4 §.

Det åligger tillverkare att, sedan anmälan blivit ingiven, inom en månad efter utgången av varje kalenderkvartal, *varunder förordnande jämlikt 1 § varit gällande*, till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder avgiven deklaration rörande den mängd margarin, som under kalenderkvartalet *eller den del därav, varunder förordnandet gällt*, av honom eller för hans räkning till köpare levererats. I deklarationen skola särskilt för varje kalendervecka angivas de sålunda levererade kvantiteterna med avdrag för vad som kan hava från återförsäljare under samma tid återleverats såsom till försäljning oduglig vara.

Har tillverkare under kalenderkvartalet till utlandet utfört margarin under sådan tullkontroll, som i 12 § tullstadgan sägs, äger han att därför göra motsvarande avdrag i deklarationen. För åtnjutande av dylik rätt skall vid deklarationen fogas bevis från vederbörande tullmyndighet angående den utförda varans vikt och dagen för utförelsen.

(Utskottets förslag.)

3 §.

Den, som ämnar inom riket tillverka margarin för försäljning, skall därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen. Anmälningskyldigheten skall, där tillverkning bedrivs vid tiden för denna förordnings ikraftträdande eller där den är avsedd att taga sin början inom femton dagar från nämnda tidpunkt, fullgöras utan dröjsmål och i annat fall senast femton dagar innan tillverkningen tager sin början.

4 §.

Det åligger tillverkare att, sedan anmälan blivit ingiven, inom en månad efter utgången av varje kalenderkvartal till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder avgiven deklaration rörande den mängd margarin, som under kalenderkvartalet av honom eller för hans räkning till köpare levererats. I deklarationen skola särskilt för varje kalendervecka angivas de sålunda levererade kvantiteterna med avdrag för vad som kan hava från återförsäljare under samma tid återleverats såsom till försäljning oduglig vara.

5 §.

Tillverkarens skyldighet att avlämna deklARATION upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits till kontrollstyrelsen. Dock skall deklARATION avlämnas för det kalenderkvartal, under vilket rörelsen upphört.

6 §.

Tillverkare skall samtidigt med avlämnandet av deklARATION erlagga den accis, som belöper å den i deklARATIONEN upptagna kvantiteten margarin.

7 §.

Accis skall inbetalas å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning. Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till kontrollstyrelsen.

8 §.

Försummar någon att inbetala accis, som det enligt denna förordning åligger honom att erlagga, må accisen på framställning av kontrollstyrelsen utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

9 §.

Visar uppgiftspliktig, att vara, som upptagits i deklARATION, försålts till ett pris, som blivit före denna dag avtalat, och är den uppgiftspliktige icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att hos köparen uttaga accis, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att accisen skall erläggas av köpare, eller ock, där skäl därtill föreligger, utan sådant åläggande för köpare medgiva säljaren befrielse från eller återbäring av accisen.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter *det att av Kungl. Maj:t jämlikt 1 § meddelat förordnande trätt i tillämpning.* Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter *denna förordnings ikraftträdande.*

10 §.

Överinseendet å kontrollen, att accisen behörigen utgöres, handhaves av kontrollstyrelsen, som jämväl äger utse en eller flera kontrollanter att, emot ersättning som bestämmes av kontrollstyrelsen, biträda vid kontrollen. Närmare bestämmelser angående kontrollants befogenheter och åligganden meddelas av kontrollstyrelsen.

12 *Sammanfattning av bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 3.*

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Tillverkare skall tillhandahålla sina handelsböcker för kontrollant samt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som kontrollstyrelsen för erhållande av en betryggande kontroll över accisens behöriga utgörande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrollant i enlighet med kontrollstyrelsens särskilda anvisningar kan lämna.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta till statsverket.

11 §.

Granskning av deklARATIONER, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än kontrollstyrelsen eller jämlikt 10 § utsedd kontrollant. Deklarationerna skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning bära därav erhålla del. I övrigt må deklARATION icke vara för någon tillgänglig, utan att den, som avgivit deklARATIONEN, medgivit dess offentliggörande; dock må deklARATIONER, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

12 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklARATION, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor, och må kontrollstyrelsen förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

13 §.

Har någon i deklARATION mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, så att han därigenom undgått att betala accis eller fått erlægga för låg accis, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, vare straffet böter, högst två gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas utgiva den accis, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

14 §.

Den, som utan att hava gjort sådan anmälan, varom i 3 § sägs, tillverkar margarin, straffes med böter, ej under tio dagsböter, samt gälde accis för det margarin, som av honom tillverkats.

15 §.

1 mom. Tjänsteman, vilken på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklARATION eller tillverka-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

res bokföring, må ej i vidare mån än hans tjänsteutövning fordrar yppa vare sig innehållet i sådan deklaration eller tillverkarens affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Den häremot bryter vare underkastad ansvar såsom för tjänstefel. Gör annan än tjänsteman sig skyldig till förseelse som nu sagts, straffes med böter, ej under fem dagsböter.

2 mom. Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklarationer, som i 11 § sägs, erhållit del av deklaration, må ej utom tjänsten yppa något av deklarationens innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige förfallen till ansvar, som i 1 mom. stadgas.

16 §.

Åtal för förseelse mot denna förordning skall anhängiggöras vid allmän domstol.

Förseelse, som i 12, 13 eller 14 § omförmäles, åtalas av allmän åklagare.

Förseelse, varom i 15 § sägs, är icke föremål för allmänt åtal, där densamma ej av målsägande till sådant åtal angives.

17 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933 och innefattar befo- Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.
genhet för Kungl. Maj:t att meddel-
la förordnande jämligt 1 § beträf-
fande margarin, som levererats in-
till utgången av juni månad 1934.

2) att riksdagen måtte,
med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 264 och de likalydande motionerna I:112 av herr Per Gustafsson m. fl. och II:187 av herr Petersson i Broaryd m. fl., i vad propositionen och motionerna avse tull å margarin, ävensom

med avslag å motionerna II:537 av herr Andersson i Stockholm m. fl. och II:538 av herr Hagberg i Luleå, i vad de avse Kungl. Maj:ts förslag angående tull å margarin,

besluta, att Kungl. Maj:t skall äga att från dag, då förordningen om accis å margarin träder i kraft,

14 *Sammanfattning av bevillnings- och jordbruksutskottets utlåtande Nr 3.*

förordna om höjning av tullen å margarin (ur tulltaxenummer 114; statistiskt nummer 274) med samma belopp som det, varmed accis å margarin skall utgå; samt

3) att motionerna II: 536 av herr Hage, I: 32 av herr von Heland m. fl. och II: 90 av herr Olsson i Golvvasta m. fl. samt II: 52 av herr Carlström, i den mån de ej kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 juni 1933.

På sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Nilsson* i Kristianstad, *Ericson* i Obergå, *Åström*, *Jönsson* i Slåtåker, *Hjalmarsson*, *Sederholm**, *Eriksson* i Ljusdal, *von Stockenström*, *Granath* och *Gustafson* i Domö;

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmålby, *Jönsson* i Boa, *Olsson* i Ramsta, *Ericson* i Boxholm, *Werner* i Hultsfred, *Johansson* i Krogstorp, *Hedlund* i Häste*, *Nilsson* i Landeryd*, *Andersson* i Löbbo och *Pehrsson* i Bramstorp*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Johansson* i Uppmålby, *Ericson* i Obergå, *Åström*, *Hjalmarsson*, *Eriksson* i Ljusdal, *Granath*, *Ericson* i Boxholm, *Werner* i Hultsfred, *Andersson* i Löbbo och *Pehrsson* i Bramstorp, som ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet anser utvägen att å margarin uttaga accis böra anlitas, då så prövas nödigt för att åstadkomma ett smörpris av lägst 2 kronor 30 öre per kilogram vid försäljning från producent. Då syftet bör vara att garantera ett visst smörpris, följer därav, att det bör tillkomma Kungl. Maj:t att åsätta accis. Utskottet förväntar, att en accis av erforderlig

höjd kommer att åsättas margarinet, så snart de förutsättningar, som angivas i propositionen, föreligga. I anslutning härtill anser utskottet, att margarinnaccisen icke bör användas i beskattningssyfte eller ingå bland statens inkomster i egentlig mening. Skulle intäkterna av accisen komma att uppgå till större belopp än vad som fordras för stödjande av smörproduktionen, torde överskottet — i enlighet med vad som framhållits av departementschefen — böra användas för något ändamål, som befrämjar de breda folklagrens intressen, varvid det emellertid torde kunna anstå till nästa års riksdag att träffa avgörande om medlens användning. Utskottet, som sålunda ansluter sig till den av departementschefen anförda sociala synpunkten, förutsätter tillika, att vid den fortsatta prövningen av denna fråga de i motionen II: 536 anförda synpunkterna tagas i beaktande, i den mån desamma hänföra sig till konsumentintressen, berörda av accisen på margarin.

Därjämte anser sig utskottet böra framhålla, att det nu föreslagna ingripandet gentemot margarintillverkningen måhända icke är tillfyllest för tillgodoseende av mjölkproducenternas intressen. I den mån utvecklingen därtill föranleder bör Kungl. Maj:t därför, i anslutning till vad i motionen II: 52 anförts, till prövning upptaga hela spörsmålet om margarintillverkningens ställning och dess framtida andel av vår fettämnesförsörjning. I samband härmed torde uppmärksamhet även böra ägnas åt vad som anförts i de likalydande motionerna I: 32 och II: 90 om förbud mot viss färgning av margarin.

I likhet med departementschefen finner utskottet, att införande av accis å margarintillverkningen kräver en motsvarande höjning av tullen å margarin.

Då utskottet i enlighet med vad sålunda anförts finner sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, är utskottets ståndpunkt därmed jämväl angiven till såväl motionerna II: 537 och 538 om avslag å propositionen som motionerna I: 112 och II: 187 samt I: 113 och II: 212 om införande av accis å margarin.

Så länge de förhållanden på smörproduktionens område, som föranlett propositionens framläggande, bliva bestående, förutsätter utskottet, att accis å margarin må komma att uttagas.

Utskottet hemställer,

1) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 264, i vad den avser förslag till förordning om accis å margarin, samt

med anledning av dels de likalydande motionerna I: 112 av herr Per Gustafsson m. fl. och II: 187 av herr Petersson i Broaryd m. fl., i vad de avse tillverkningsavgift å margarin, dels ock de likalydande motionerna I: 113 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl. och II: 212 av herr Liedberg m. fl., ävensom

med avslag å motionerna II: 537 av herr Andersson i Stockholm m. fl. och II: 538 av herr Hagberg i Luleå, i vad de avse accis å margarin,

antaga ovan införda såsom *Kungl. Maj:ts förslag* betecknade förslag till förordning om accis å margarin;

2) att riksdagen måtte,

med bifall till *Kungl. Maj:ts* proposition nr 264, i vad den avser tull å margarin, samt

med anledning av motionerna I: 112 av herr Per Gustafsson m. fl. och II: 187 av herr Petersson i Broaryd m. fl., likaledes i vad de avse tull å margarin, ävensom

med avslag å motionerna II: 537 av herr Andersson i Stockholm m. fl. och II: 538 av herr Hagberg i Luleå, i vad de avse *Kungl. Maj:ts* förslag angående tull å margarin,

besluta, att, därest förordnande om uttagande av margarinaccis av *Kungl. Maj:t* meddelas, *Kungl. Maj:t* skall äga att för tid, varunder sådan accis utgår, förordna om motsvarande höjning av tullen å margarin (ur tulltaxenummer 114; statistiskt nummer 274); samt

3) att motionerna II: 536 av herr Hage, I: 32 av herr von Heland m. fl. och II: 90 av herr Olsson i Golvvasta m. fl. samt II: 52 av herr Carlström, i den mån de ej kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anført, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»